

## Kielâ, mii fiškái šledgâjotosân

Tijme lii vaartâ paijeel kyehtnubálov. Mun lehâstâm tiätumaášin ja váaldám ohtávuodâ internetân. Mun valjiim kirjemeerhâin rievttis siiđo já colkkálâm tom. Adobe Connect -ohjelm lekkâšskuát. Anarâškielâ tijme puáhtá oppeet älgid.

Tuot maid mun ovdiibeln valdâlim lii lamaš mangâid argâpeivi jo mottoom ääigi, munjin esken váhá paijeel kyehti mánuppaje. Mun algâttim anarâškielâ uápuid moonnâm čoovčâ Oulu rávisulmui luvâttuvâst mut sirdojim kiddâluuhâmpaje aalgâst Giellagas-instituut viermikurssáid. Taan räi mun lam luuhâm anarâškielâ vuádukuursâ lasseen sujâttim já kirjálâš kevttim kuursâin.

Tondiet ko mun lam rávásmâm tiäturiiguin já peesâm jo nuorrân kevttiđ internet, te káidusoppâm lii muu mielâst aabâs luándulâš oppâmvyehi. Tiäđustuv tot lii ereslágán ko tuođâlii luokkavisteest: máttáatteijee já uáppeid ij uáni, já aainâs-uv savâstâlâmhárjuttâsah oroh vistig váhá komâlâžžân, ko kalga sárnuđ jiečânis ruvduin já mikrofonáin. Mut toosuv háriján.



Čällee Liettuast Vilnius lane alne.

Kove: Yingxi Cheng

Ko váldá vuotân, et anarâškielâ sárnooh iä lah meendu ennuv, te tot uáinoo internetist iäigád viehâ pyereest. Yle Säämi almostit jyehi oho anarâškielâlijd uđđâsijd, okkosâš radio-ohjelm Anarâš saavah lii kuldâlemnáál viermist já Facebook Anarâškielâ orroomviste -juávhust ulmuuh savâsteleh viššálávt. Anarâškielâliih blogih-uv láá motomeh, já tääl toh älgih šoddâd eenâb - mun-uv lam kale smietâdâm, et sátáččim jieš rähtiđ monniilágán talle ko kielâ-táidu lii tuárvi ovdánâm. Hävskimus ovdâmeerhah sâmikielâ kevttimist tááláá pirrâsist láá muu mielâst Youtube-videoh, main ulmuuh spellih videospeelâid já siämmâst sárnuh. Eidu taat lii taggaar siskáldâs, maid eromâšávt nuorah halijdeh keččâđ.

Anarâškielâ kevtteh láá váldám šledgâlii tiäđusirdem máhđulâšvuodâid mudoi-uv pyereest anon. Ovdâmerkkân kielâ luuhâm lasseen mangâid anarâškielân lohtâseijee tábâhtussáid puáhtá puáttiđ fáarun Skype peht, Giellatekno-sijđoid láá kieskád almostum uđđâ sânikirje já korpus, já neetist kávnovej eres-uv sâniluvâttâlmeh. Lii pyeri já tehálâš, et taggáar materiaal kávnoo já ráhtoo. Munjin, kote oppâm anarâškielâ vieres kiellân, tot lii lamaš távjá stuorrâ išseen.

Mun arvâlâm, et anarâš kirjekielâ uáli nuorâ ahe lii uásild vaikuttâm toos, mondiet stuorrâ uási kielâst lii sirdum šledgâlii maailmân. Ko čaallum materiaal ij lah ennuv, te tom puáhtá älkkeht mutteđ digitaallâš háámán. Uđđâ luhâmuš pyevtittuvoo taan ääigi tiäđust-uv šledgâlávt. Nubbe aggâ lii vaará lamaš pággu. Maangah kielâsárnooh iä aasâ Anarist, já ton keežild kielâsiärvâdov toimâid já kielâ oovdedmân ličij viermiohtávuodâttáá vaigád uásálistiđ.

Mun puávtáččim kuittâg jurdâččid, et internet imâšlâš maailm ij lah juáhâžân uápis. Láá-uv aainâskin puáris kielâsárnooh oppâm já vuáhádum kevttiđ tom, já mon šiev tááiduh sist láá? Resurseh sâttih kavnuđ veikkâ mon ennuv, mut tain ij lah ilo, jis ulmuuh iä mäati taid kevttiđ. Eidu sânivuarkká lii ovdánâm huápust uáli uánihis ääigi siste, nuuvt et ličij tergâd, et ovdâmerkkân ovdiibeln mainâšum sânikirjeh já -listoh puáđáččii puohâi kevttimnáál taggaar häämist, et toiguin piäsá ávhástállâđ.

Puoh ij liijkágin pyevti porgâđ internetist. Njunâluvvâi savâstállâm lii ain pyereeb muulsâiähtu ko Skype, veik tot lii-uv veessil maangâ tiileest. Já ijhân Skype veltihánáá ubâ tooimâ, jis viermiohtávuodâst

adái tiäturist láá čuolmah. Meid veikkába tyeje opát-tállám lii ennuv älkkeeb, ko máttáatteijee lii siäm-máá visteest já puáhtá radđid jieijás kiedáiguin, maht hommá mana. Meid kuálastem lii taggaar äšši, mađe várás ferttee ain vyelgid jáávri kuuvl – ainâs-uv tassaaš ko keksejeh, maht šledgálii tiädu väldi-meerâst pasta kodded šaapšâ.

Teknologia lii toohâm anarâškielâ ja meid eres kielâi oppâm, siäiludem já ovdedem hiälpubin ko kuássin ovdil. Tot fáálá maŋgalágánijd uđđâ máhđulâšvuodâid kielâ máttáattálmân já kielâsiärvádâhân mudoi-

uv. Ovdâmerkkân kielâmáttáatteijee sáttá jieš aassâđ Helsigist já adeliđ máttáattâs uáppeid, kiäh ääsih veikkâ Oulust tâi Anarist, já máttáattâsâst puáhtá kevttiđ resursijd, moh láá jo algâalgâst rahtum vier-mivuáđulâžžân. Smaavâ ucceeblovokielâin tego anarâškielâst tehálumos äšši lii-uv eidu tot, et ávhásteleh puoh uđhijguin moiguin áppádeh. Ko mun keejâm taam kielâuáppee uáinust, te tot oro uáli pyerrin. Mut tuotâ lii še, et tassaaš ko mun jiem lah olmânáál aassâm já iállám kielâsiärváduv siste, muu kielâtáidu páácá vááijuvlâžžân. Tiättur puáhtá kale leđe stuorrâ ävkkín, mut ulmui sajan tot ij lijká pyevti puáttiđ.

Anarâškielâ kirjálâš kevttim I -kursâ loppâcaalâ  
Oulu ollâopáttâh, kiđđâ 2016  
**Jukka Mettovaara**

---